

voort: „deze dame is mejufvrouw Philippa, de vrouws zuster van den grooten antwerpschen koopman Floris Frank, die nu bij u te Gent in de gevangenis zit. Die goede dame wenscht digt bij haren broeder te wezen in al zijne smart en lijden, en ik vraag u moeder, in Gods naam haar een onderkomen te verschaffen.”

„Zeker wil ik dat,” zeide de oude, en zij haastte zich Philippa te omhelzen en haar van al hare kleedingstukken te ontdoen, die haar zoo onkenbaar maakten.

Er had eene groote verandering met haar plaats gehad, sedert zij haar het laatst zagen. In de eenzaamheid harer eigene kamer na het vertrek harer nicht achtergelaten, gaf het ongelukkige schepsel eerst lucht aan de stem van haar ontwaakt geweten. Zij had in hare blinde gehechtheid aan Rome niet alleen ellende gebragt over allen die zij liefhad, maak ook over zichzelf. Daarbij verweet zij zich, dat zij den leeraar Junius niet had willen verraden omdat hij een ketter was, maar uit persoonlijken haat tegen hem. Ook had zij dikwijls het zich niet kunnen ontveinzen, dat regt en gerechtigheid aan de zijde der hervormden waren.

Na eenige weken meer tot zichzelf gekomen om rustig te kunnen nadenken, nam zij de moeite te doen wat zij nog nooit had willen doen, namelijk te onderzoeken wat toch eigenlijk de ketterij der hervormden was. Hierbij kwam de gedachte op zich van het papier te bedienen, dat de exmonnik Guy Regis haar eens had gegeven, en dat daar tot dusverre onaangeroerd gelegen had.

Dit onderzoek bragt er haar toe te erkennen, dat de man, dien zij in hare gedachten zoo dikwijls had vervloekt en alle anderen die een even dierbaar geloof met hem hadden ontvangen, niets anders gedaan hadden dan terug te keeren tot de oude beproefde paden, waarvan Rome afgeweken was. Hoe meer zij onderzocht hoe duidelijker haar deze dingen werden, en nu met een ijver aan hare sexe eigen, als zij overtuigd zijn verkeerd gehandeld te hebben, wilde zij ook ronduit haar dwaling en misverstand bekennen, welke ook de gevolgen daarvan mogten zijn.

Toch was dit gemakkelijker gezegd dan gedaan in een huis door de Inquisitie bezet. Waar kon zij heengaan? Bij wien zich vervoegen? Op zekeren avond bragt de eenige dienstbode, die men haar gelaten had, haar een stukje papier, dat zij inkeek, en haar zeer deed ontstellen, ofschoon het slechts enkele woorden bevatte.

„Wie gaf u dit?” vroeg de dame schielijk en met onrust.

„De persoon, die het mij gaf, wacht op antwoord beneden in den gang,” zeide de meid.

Mejufvrouw Philippa uitte een woord van schrik. „Hij zal gezien worden door de spionnen in dit huis, Maria. Maar weet gij wat man het is?”

„Ja, mejufvrouw. Hij heeft soldatenkleeren aan; maar ik herkende hem dadelijk als den goeden leeraar, die zoo dikwerf hier kwam eer mijn goede meester weggebragt werd.

„Ah zoo! mij dunkt, dat gij ook in het geheim een zijner leerlingen zijt,” antwoordde zij scherp.

„Dat weet ik, mejufvrouw. Of ik dat ben of niet ben doet er niet toe; maar nu is de vraag of gij hem belieft te ontvangen?”

„Wat zal ik doen, meid? Hij vertelt mij op dit papiertje, dat hij mij tijding brengt van mijn broeder en mijne nicht.”

„Dan zou ik hem laten binnenkomen,” zeide Maria schielijk.

„Maar hoe zal hij hier bij mij komen, denk eens aan het gevaar.”

„Ik zal hem door den gang langs den geheimen trap laten opklommen. De mannen der Inquisitie zijn wel bij de hand, maar alles weten zij toch niet, er is minder gevaar voor hem in uwe kamer dan in den gang.”

Dit werd goedgevonden. Guy Regis kwam boven. Dit eerste onderhoud was het begin van menige geheime bijeenkomst in de kamer van tante Philippa, waaraan de meid altijd deelnam, en de mannen der Inquisitie konden moeilijk gissen, dat in hetzelfde huis, waarin zij wacht hielden, de leer van de Hervorming met kracht werd verdedigd. Ook aangaande het treurig lot van haren broeder in de gentsche gevangenis en de gelukkige opname van hare nicht Nina in het huis van den gentschen burgemeester kreeg tante nu tijdingen.

Nu bijna bekeerd tot de Hervorming, bijna zeg ik, want zij had nog geene genade bij God gevonden, 't was alles nog maar verstands-overtuiging, een gevolg van gewetenswroeging — nu wilde zij dit onherbergzame huis liefst zoo spoedig mogelijk verlaten, om haar broeder te zien en hem vergiffenis te smeeken voor hetgeen zij hem aangedaan had. Daar ook geene andere banden haar aan Antwerpen meer bonden, besloot zij zich in Gent met ter woon neer te zetten. Zij haastte zich nog te meer dit te doen, daar haar biechtvader niet ophield haar uit te vra-

gen omtrent al wat met haar broeder en zijne vrienden in betrekking stond.

Met hetgeen zij nog bezat het huis te verlaten was niet zoo moeilijk: het bleef in de magt der vijanden achter; maar meer bezwaar had het in voor eene vrouw alleen zulk eene reis te ondernemen. Ook hierin kwam Guy Regis haar te hulp: hij bood haar aan wachter te wezen en op een sterk vlaamsch paard, dat voor deze gelegenheid gehuurd was, en waarop zij vóór haar leidsman en wachter plaats nam, ont kwam zij de stad waar zij zooveel ellende had gesticht, en arriveerde zoo als wij reeds zagen, bij moeder Margaretha in het bagijnshof.

In het voorbijgaan zij opgemerkt, dat de uniform van een spaansch soldaat in die dagen, zoolang men niet verdacht was ten minste, een vrijgeleide genoemd kon worden in dit ongelukkige land; want spaansche soldaten regeerden het helaas!

De goede bagijn hoorde niet het tiende gedeelte van wat wij meedeelen of weten aangaande dezen ongelukkigen vreemdeling. Voor haar was het genoeg, dat zij eene zuster in Christus was en haar bijstand behoefde. Zij dischte op al wat zij had, en geleidde haar daarna naar de naaste kamer, waar zij haar de gelegenheid gaf zich ter ruste te begeven onder de hoede des Heeren.

Tot laat na middernacht zaten moeder en zoon zeer vertrouwelijk bij elkander, en deelden elkaâr mede wat God gedaan had en nog deed. Toen terwijl de maan zich verbergde, verliet hij het bagijnshof door een klein poortje, dat 's nachts om hulp aan zieken te kunnen brengen werd opengelaten, om de portierster niet lastig te vallen.

GODSDIENST EN GODGELEERDHEID.

Waar zijn onder ons de leeraars of de godgeleerden, die geen onderscheid maken tusschen de godsdienst en de godgeleerdheid? Wie hecht even dezelfde waarde aan de regtzinnigheid der gevoelens als aan de gezindheid des harten? Wie weet niet dat de godsdienst in de ziel zetelt, in den kring der gevoelens, terwijl de godgeleerdheid tot het gebied der wetenschap behoort, dat zij de zaak des verstands is? De godsdienst omvat de groote daden des Christendoms, de geboorte, den dood, de opstanding onzes Heeren Jezus Christus, om daaruit haar voedsel en leven, haar hoop en troost te putten; de godgeleerdheid daarentegen tracht den juisten zin van deze groote, buitengewone, wondervolle daden te omschrijven; zij rangschikt ze, zij verbindt ze aan elkander, zij wijst aan ieder derzelve hare plaats aan in 't werk onzer eeuwige verlossing. De godsdienst is onveranderlijk, omdat er geen twee middelen zijn om deze wonderdaden te ontvangen en te gelooven; de godgeleerdheid wisselt van eeuw tot eeuw af, van theologant tot theologant; want het gewigt of de waarde dezer daden vertoont zich niet 'tzelfde aan de oogen van allen.

W.

DE SLAVERIJ EN DE BIJBEL.

Toen de slavernij nog in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika bestond, liet men in de Slavenstaten niet een enkel woord in de schoolboeken toe, dat tegen de slavernij kon uitgelegd worden. Men verbaande zelfs van de scholen een boekje, dat een gedeelte der geschiedenis van Jozef bevatte, omdat een negerkind had gevraagd: „Hadden de broeders van Jozef ongelijk om hunnen broeder te verkoopen?” en de meester daarop geantwoord hebbende „ja,” het kind verder gevraagd had: „Maar heeft men dan ook geen ongelijk om mijnen broeder en mijne zuster te verkoopen?” Eene dergelijke vraag had tot de afschaffing der slavernij moeten leiden; maar in die Staten leidde zij slechts tot het geheel of gedeeltelijk verbod van het Woord Gods.

W.